2023/2668

30.11.2023

DIRECTIVA (UE) 2023/2668 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 22 noiembrie 2023

de modificare a Directivei 2009/148/CE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 153 alineatul (2) litera (b), coroborat cu articolul 153 alineatul (1) litera (a),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ([1]),

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ([2]),

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ([3]),

întrucât:

(1) Directiva 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([4]) vizează protejarea lucrătorilor împotriva riscurilor pe care expunerea la azbest la locul de muncă le cauzează securității și sănătății lor. Directiva respectivă prevede un nivel substanțial de protecție împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă printr-un cadru de principii generale menit să permită statelor membre să asigure aplicarea consecventă a cerințelor minime. Scopul respectivelor cerințe minime este de a-i proteja pe lucrători la nivelul Uniunii, în timp ce statele membre pot stabili dispoziții mai stricte.

(2) Dispozițiile prezentei directive ar trebui să se aplice fără a aduce atingere dispozițiilor Directivei 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([5]) care sunt mai favorabile lucrătorilor în ce privește sănătatea și securitatea la locul de muncă.

(3) Azbestul este un agent cancerigen extrem de periculos, care afectează în continuare diferite sectoare economice, cum ar fi renovarea construcțiilor, industria extractivă, gestionarea deșeurilor și combaterea incendiilor, în care lucrătorii se confruntă cu un risc ridicat de expunere. Azbestul este clasificat drept substanță cancerigenă de categoria 1A în temeiul părții 3 din anexa VI la Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului ([6]). Potrivit Statisticilor europene privind bolile profesionale, acesta reprezintă de departe principala cauză a cancerului profesional, dat fiind că nu mai puțin de 78 % din cancerele profesionale recunoscute în statele membre sunt corelate cu expunerea la azbest. Atunci când sunt inhalate, fibrele de azbest în suspensie în aer pot duce la boli grave, cum ar fi mezoteliomul și cancerul pulmonar, iar primele semne de boală pot apărea în medie după 30 de ani de la momentul expunerii, ducând, în cele din urmă, la decese profesionale. Prin urmare, prezenta directivă se aplică tuturor activităților, inclusiv lucrărilor de construcție, renovare și demolare, gestionării deșeurilor, mineritului și stingerii incendiilor, în timpul cărora lucrătorii sunt sau pot fi expuși la praf provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest.

([1]) JO C 100, 16.3.2023, p. 118.
([2]) JO C 188, 30.5.2023, p. 70.
([3]) Poziția Parlamentului European din 3 octombrie 2023 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 23 octombrie 2023.
([4]) Directiva 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă (JO L 330, 16.12.2009, p. 28).
([5]) Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la locul de muncă la agenți cancerigeni sau mutageni ori la substanțe toxice pentru reproducere [a șasea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE a Consiliului] (JO L 158, 30.4.2004, p. 50).
([6]) Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (JO L 353, 31.12.2008, p. 1).

(4) În acord cu abordarea de tip „sănătatea în toate politicile”, protecția sănătății muncitorilor față de expunerea la azbest are o dimensiune transversală și este relevantă pentru numeroase politici și activități ale Uniunii, în special în domeniul mediului, în care acțiunea Uniunii constă, printre altele, în contribuția la protecția sănătății umane. Uniunea are, de asemenea, un rol important la nivel internațional pentru a da un exemplu în prevenirea bolilor asociate cu azbestul și să colaboreze cu alte organizații internaționale și țări terțe pentru a se ajunge la interdicția globală a azbestului. În plus, prezenta directivă se aplică în sinergie cu alte inițiative ale Uniunii.

(5) Există tipuri de expunere la azbest care nu rezultă din manipularea activă a azbestului. Astfel de tipuri de expunere includ expunerea pasivă, care intervine atunci când lucrătorii care muncesc fie în apropierea unei persoane care lucrează cu materiale conținând azbest, fie în spații în care materialele conținând azbest se degradează în structura clădirilor sunt expuși la azbest, precum și expunerea secundară, care intervine în cazul persoanelor care sunt expuse la fibre de azbest aduse acasă de persoane expuse profesional, în principal din îmbrăcăminte sau păr. Atât expunerea pasivă, cât și expunerea secundară, pot avea un impact semnificativ asupra sănătății. Deși în Uniune au fost interzise toate formele de azbest, azbestul este încă prezent în unele structuri, mai ales în clădirile care au fost construite înainte de instituirea interdicției, ceea ce poate duce atât la expunere profesională, cât și la expunerea neprofesională dacă materialele care conțin azbest din clădire sunt perturbate sau deteriorate. Prin urmare, evitarea expunerii la azbest, sub orice formă, rămâne un imperativ. Cu privire la expunerea pasivă a lucrătorilor la azbest, Directiva 89/391/CEE a Consiliului ([7]) și Directiva 2009/148/CE impun angajatorilor să dețină o evaluare a tuturor riscurilor pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor la locul lor de muncă, prin identificarea pericolelor potențiale, inclusiv a celor care decurg din expunerea pasivă la azbest, și să pună în aplicare măsurile preventive și de protecție necesare pentru a proteja securitatea și sănătatea lucrătorilor, având întotdeauna principiul evitării riscurilor drept principala bază pentru orice măsuri care urmează să fie puse în aplicare. Cu privire la expunerea secundară la azbest sau la materiale care conțin azbest, cerințele de securitate și sănătate în muncă prevăzute în prezenta directivă sunt mijloace importante de evitare a unei astfel de expuneri.

(6) Femeile riscă în mod deosebit să fie supuse la anumite tipuri de expunere la azbest, inclusiv la expunerea secundară. Distribuția în funcție de gen a activităților la locul de muncă constituie un factor de risc pentru monitorizarea, diagnosticarea, tratarea și recunoașterea bolilor asociate cu azbestul. Așadar, este esențial ca diferențele de gen legate de expunerea la azbest și de complicațiile care afectează sănătatea în urma unei astfel de expuneri să fie luate în considerare pentru a preveni și a depista mai bine bolile cauzate de o asemenea expunere.

(7) Ca urmare a noilor evoluții științifice și tehnologice din domeniu, există posibilitatea de a îmbunătăți protecția lucrătorilor expuși la azbest și, astfel, de a reduce probabilitatea ca lucrătorii expuși să contracteze boli asociate cu azbestul. Din cauză că azbestul este un agent cancerigen fără valoare-prag, nu este posibil din punct de vedere științific să se determine un nivel sub care expunerea nu ar conduce la efecte nocive asupra sănătății. În schimb, se poate stabili o relație expunere-risc care facilitează stabilirea unei valori-limită de expunere profesională (denumită în continuare „valoare-limită”) prin luarea în considerare a unui nivel acceptabil de risc suplimentar. Drept consecință, valoarea-limită și metoda de măsurare pentru azbest ar trebui să fie revizuite pentru a reduce riscul prin reducerea nivelurilor de expunere cu scopul de a îmbunătăți protecția lucrătorilor față de bolile profesionale asociate cu azbestul.

(8) Derogarea de la anumite prevederi din Directiva 2009/148/CE pentru expunerea sporadică și de intensitate scăzută prevăzută de directiva respectivă nu ar trebui să se aplice cu privire la un agent cancerigen fără valoare-prag precum azbestul, date fiind cerințele privind înregistrarea expunerii și supravegherea medicală a lucrătorilor stabilite în directiva respectivă.

(9) Planul european de combatere a cancerului, prezentat în Comunicarea Comisiei din 3 februarie 2021, sprijină nevoia de acțiune în domeniul protecției lucrătorilor împotriva substanțelor cancerigene. O mai bună protecție a lucrătorilor expuși la azbest este, de asemenea, importantă în contextul tranziției verzi și al punerii în aplicare a Pactului verde european, inclusiv, în special, al valului de renovări pentru Europa, lansat prin Comunicarea Comisiei din 14 octombrie 2020. Recomandările cetățenilor din cadrul Conferinței privind viitorul Europei, care s-a desfășurat între aprilie 2021 și mai 2022, au subliniat, de asemenea, importanța unor condiții de muncă echitabile, în special revizuirea Directivei 2009/148/CE.

([7]) Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (JO L 183, 29.6.1989, p. 1).

(10) În cadrul „Valului de renovări pentru Europa”, al cărei obiectiv este decarbonizarea clădirilor, combaterea sărăciei energetice și consolidarea suveranității Uniunii prin eficiența energetică, este esențial ca îndepărtarea și eliminarea în condiții de siguranță a materialelor care conțin azbest să fie tratată ca prioritate, deoarece repararea, întreținerea, încapsularea sau sigilarea pot duce la amânarea îndepărtării, fapt ce poate perpetua riscurile de expunere a lucrătorilor. Prin urmare, atunci când evaluează dacă o activitate implică sau este probabil să implice un risc de expunere la azbest sau la materiale care conțin azbest, angajatorii ar trebui să ia în considerare îndepărtarea totală a azbestului ca opțiune preferată oricărei alte activități de manipulare, ori de câte ori acest lucru este fezabil și benefic pentru protecția lucrătorilor. În plus, lucrătorii care sunt expuși sau care ar putea fi expuși la azbest trebuie să beneficieze de formare în regim de urgență. Ca să se asigure cerințe minime pentru o formare de înaltă calitate, o anexă la Directiva 2009/148/CE ar trebui să prevadă cerințe minime de formare, inclusiv cerințe specifice pentru lucrătorii din întreprinderile specializate de îndepărtare a azbestului.

(11) O valoare-limită obligatorie pentru azbest, care nu trebuie să fie depășită, constituie o componentă importantă a măsurilor generale de protecție a lucrătorilor stabilite prin Directiva 2009/148/CE, pe lângă măsurile adecvate de administrare a riscului și furnizarea de echipamente de protecție respiratorie și alte echipamente individuale de protecție adecvate.

(12) Valoarea-limită pentru azbest stabilită în Directiva 2009/148/CE ar trebui să fie revizuită pe baza evaluărilor Comisiei și a dovezilor științifice și a datelor tehnice recente. Sunt necesare măsuri preventive și de protecție consolidate pentru a aplica o astfel de revizuire a valorii-limită în toate statele membre.

(13) Prin prezenta directivă ar trebui să se stabilească o valoare-limită revizuită pe baza informațiilor disponibile, inclusiv a celor mai recente dovezi științifice despre efectele asupra sănătății și date tehnice, bazate pe o evaluare aprofundată a impactului socioeconomic și a disponibilității protocoalelor și tehnicilor de măsurare a expunerii la locul de muncă. Informațiile respective ar trebui să se bazeze pe avizele Comitetului pentru evaluarea riscurilor al Agenției Europene pentru Produse Chimice, constituit prin Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului ([8]), și pe avizele Comitetului consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă (CCSS) constituit printr-o decizie a Consiliului din 22 iulie 2003 ([9]).

(14) Tehnologiile disponibile în prezent pentru măsurarea concentrației fibrelor de azbest nu permit măsurători la concentrații foarte mici atunci când sunt numărate fibrele subțiri. Pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății lucrătorilor, luând în același timp în considerare în mod corespunzător fezabilitatea măsurării, atunci când se utilizează astfel de tehnologii, este așadar necesar să se opteze între numărarea fibrelor subțiri sau aplicarea unor limite de concentrație scăzute. Unele state membre au optat pentru o valoare-limită inferioară fără a număra fibrele mai subțiri, în timp ce altele au optat pentru o valoare-limită mai ridicată și numără fibrele subțiri. Pentru a garanta o abordare echilibrată, ar trebui să fie stabilite valori-limită diferite în funcție de dimensiunea fibrelor luate în considerare în scopul măsurării concentrației fibrelor de azbest în aer, și anume fibrele cu o lățime cuprinsă între 0,2 și 3 microni, precum și, începând din momentul tranziției tehnologice la microscopia electronică, fibrele cu o lățime mai mică de 0,2 microni.

(15) Ținând seama de expertiza științifică relevantă și de o abordare echilibrată care să asigure, în același timp, o protecție adecvată a lucrătorilor la nivelul Uniunii, ar trebui să fie stabilite valori-limită revizuite, care, în funcție de metoda de numărare a fibrelor utilizată într-un anumit stat membru, ar trebui să fie egale cu 0,002 fibre pe cm^3, la numărarea fibrelor cu o lățime cuprinsă între 0,2 și 3 microni, sau cu 0,01 fibre pe cm^3, atunci când se numără și fibrele cu o lățime mai mică de 0,2 microni, ca medie ponderată în timp pe o perioadă de 8 ore (TWA).

([8]) Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO L 396, 30.12.2006, p. 1).

([9]) Decizia Consiliului din 22 iulie 2003 de constituire a Comitetului consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă (JO C 218, 13.9.2003, p. 1).

(16) Comisia a efectuat o consultare în două etape a partenerilor sociali la nivelul Uniunii, în conformitate cu articolul 154 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. De asemenea, Comisia a consultat CCSS, care a adoptat un aviz care furnizează și informații pentru punerea în aplicare cu succes a opțiunilor privind valoarea-limită revizuită. Parlamentul European a adoptat o rezoluție la 20 octombrie 2021 ([10]) prin care solicită o propunere de actualizare a Directivei 2009/148/CE pentru a consolida măsurile Uniunii de protecție a lucrătorilor împotriva amenințării reprezentate de azbest.

(17) Deși microscopia optică nu permite să fie numărate cele mai subțiri fibre dăunătoare sănătății, este în prezent metoda cea mai utilizată pentru măsurarea periodică a azbestului. Întrucât este posibil să se măsoare o valoare-limită egală cu 0,01 fibre pe cm^3 prin microscopie cu contrast de fază (PCM), nu este necesară nicio perioadă de tranziție pentru punerea în aplicare a respectivei valori-limită. În conformitate cu avizul CCSS, ar trebui să fie utilizată o metodă mai modernă și mai sensibilă, bazată pe microscopia electronică sau orice altă metodă cu rezultate echivalente sau mai precise, ținând seama, în același timp, de necesitatea unei perioade adecvate de adaptare tehnică și a unei mai bune corelări între diferitele metode aplicate în prezent în Uniune. Pentru a se acorda suficient timp ca să se asigure conformitatea cu noile cerințe referitoare la măsurarea concentrației fibrelor de azbest, ar trebui să se prevadă o durată de transpunere de șase ani. Comisia are competențele necesare pentru a sprijini și facilita înlocuirea metodei de către statele membre, în special prin elaborarea de orientări.

(18) Măsurarea fibrelor de azbest în aer prin metode analitice bazate pe microscopia electronică ar constitui o îmbunătățire semnificativă în monitorizarea azbestului, deoarece va permite numărarea fibrelor mai subțiri. Tranziția către microscopia electronică sau orice altă metodă cu rezultate echivalente sau mai precise ar putea duce la identificarea mult mai multor fibre în comparație cu cele identificabile utilizând PCM. Statele membre și angajatorii au nevoie de timp pentru a dobândi experiență în numărarea fibrelor efectuată prin microscopia electronică, pentru a pune în aplicare măsuri preventive îmbunătățite și pentru a colecta noi date privind expunerea care rezultă din aplicarea combinată a valorii-limită și a metodei bazate pe microscopia electronică. Experiența respectivă va fi importantă ca să pregătească terenul pentru evaluarea fezabilității unei reduceri suplimentare a valorii-limită.

(19) Prelevarea de probe de azbest ar trebui să reflecte expunerea personală a lucrătorului la azbest. Prin urmare, probele ar trebui să fie prelevate la intervale regulate în timpul fazelor operaționale specifice în situații reprezentative și realiste în care lucrătorii sunt expuși la praf de azbest.

(20) Ținând seama de cerințele de reducere la minimum a expunerii prevăzute în Directivele 2009/148/CE și 2004/37/CE, angajatorii ar trebui să se asigure că riscurile legate de expunerea lucrătorilor la azbest la locul de muncă sunt reduse la minimum și, în orice caz, la un nivel cât mai scăzut posibil din punct de vedere tehnic.

(21) Sunt necesare măsuri speciale de control și de precauție, inclusiv prin utilizarea tehnologiei de ultimă generație, pentru lucrătorii expuși sau care ar putea fi expuși la azbest într-o concentrație mai mică de fibre de azbest în aer la un nivel cât mai scăzut posibil din punct de vedere tehnic sub valoarea-limită, prin măsuri cum ar fi aspirarea prafului la sursă și curățarea și întreținerea spațiilor. Pentru munca în regim de izolare, sunt necesare măsuri specifice de protecție a lucrătorilor, cum ar fi suprimarea prafului, alimentarea cu aer proaspăt și utilizarea filtrelor HEPA. Supunerea lucrătorilor la o procedură de decontaminare și consolidarea cerințelor de formare aferentă sunt elemente importante pentru o contribuție semnificativă la reducerea riscurilor legate de o astfel de expunere.

(22) Măsurile preventive pentru protecția sănătății lucrătorilor expuși la azbest și angajamentul prevăzut pentru statele membre cu privire la supravegherea sănătății acestora sunt importante, în special continuarea supravegherii sănătății după încetarea expunerii. Anexa I la Directiva 2009/148/CE, care se referă la supravegherea medicală a lucrătorilor, ar trebui să fie actualizată în lumina cunoștințelor actuale privind bolile care pot fi cauzate de expunerea la azbest. Este important ca anexa I să fie revizuită periodic pentru a reflecta evoluția cunoștințelor științifice.

([10]) Rezoluția Parlamentului European din 20 octombrie 2021 conținând recomandări adresate Comisiei privind protecția lucrătorilor împotriva azbestului (JO C 184, 5.5.2022, p. 45).

(23) Sistemul de notificare este important pentru a permite autorităților competente din statele membre să supravegheze lucrările în cursul cărora azbestul poate fi perturbat și să permită, dacă este cazul, intervenția autorităților competente pentru a asigura protecția lucrătorilor implicați.

(24) Angajatorii ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a identifica materialele despre care se presupune că conțin azbest, dacă este cazul prin obținerea de informații de la proprietarii spațiilor, precum și din alte surse de informare, inclusiv registre relevante. În cazul în care astfel de informații nu sunt disponibile, angajatorul ar trebui să asigure că este realizată o examinare de către un operator calificat, în conformitate cu dreptul intern și practicile naționale, a prezenței materialelor care conțin azbest și ar trebui să obțină rezultatul unei astfel de examinări înainte de începerea activității. Pe baza informațiilor primite, angajatorul ar trebui să înregistreze, înainte de începerea oricărui proiect de îndepărtare a azbestului, sau a oricăror lucrări de demolare, întreținere sau renovare, informații referitoare la prezența sau presupusa prezență a azbestului în clădiri, nave, aeronave sau alte instalații care au fost construite înainte de intrarea în vigoare a interdicției privind azbestul în statul membru. Este important ca angajatorii să comunice informațiile respective muncitorilor care pot fi expuși la azbest în urma lucrului cu acesta, a lucrărilor de întreținere sau a altor activități desfășurate. Identificarea materialelor care conțin azbest nu ar trebui să exonereze angajatorul de obligația efectuării unei evaluări a riscurilor, astfel cum se prevede în prezenta directivă.

(25) Directiva 2009/148/CE ar trebui actualizată periodic pentru a se ține seama de cele mai recente cunoștințe științifice și evoluții tehnice. Orice astfel de actualizări ar trebui să ia în considerare o evaluare a diferitelor tipuri de fibre de azbest și a efectelor lor negative asupra sănătății. În contextul următoarei evaluări în temeiul articolului 22 din directiva respectivă, Comisia ar trebui să evalueze dacă există necesitatea de a extinde domeniul de aplicare a directivei respective, în special privind erionita, riebeckitul, winchita, richterita și fluoro-edenitul, precum și dacă există necesitatea unor măsuri suplimentare pentru a asigura protecția împotriva expunerii secundare la azbest la locul de muncă. Comisia ar trebui să prezinte Parlamentului European și Consiliului un raport privind rezultatele evaluării, după consultarea partenerilor sociali. Raportul ar trebui să fie însoțit, dacă este nevoie, de o propunere legislativă de modificare în consecință a Directivei 2009/148/CE.

(26) Este nevoie să se ofere un sprijin tehnic suficient și bine direcționat pentru a ajuta angajatorii, în special întreprinderile mici și mijlocii, să pună în aplicare prezenta directivă.

(27) Înainte de efectuarea lucrărilor de demolare sau de îndepărtare a azbestului, întreprinderile ar trebui să obțină de la autoritățile competente autorizații care pot fi reînnoite în conformitate cu dreptul intern și practicile naționale.

(28) Pompierii și personalul serviciilor de urgență riscă expunerea la azbest în cursul activității lor. Prin urmare, este important ca angajatorii lucrătorilor respectivi să evalueze, conform prezentei directive, riscul expunerii lucrătorilor la azbest și să ia măsurile necesare pentru a proteja securitatea și sănătatea lucrătorilor respectivi. Pentru a sprijini angajatorii să ia astfel de măsuri, este important să se elaboreze de către Comisie orientări care să țină seama de particularitățile activităților lucrătorilor respectivi și de informațiile referitoare la riscurile lor de expunere. Astfel de orientări ar trebui să se bazeze pe cele mai bune practici disponibile în statele membre și pe consultarea părților interesate relevante. În acest scop, ar trebui organizat un schimb mai sistematic de bune practici între statele membre.

(29) Este important ca, în cooperare cu CCSS, Comisia să elaboreze și să emită orientări în termen de cel mult doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive, pentru a facilita punerea în aplicare a prezentei directive. Orientările respective ar trebui să includă, după caz, soluții specifice fiecărui sector. Orientările respective ar trebui să includă, de asemenea, indicații pentru angajatori despre modul în care să acorde prioritate îndepărtării azbestului sau a materialelor care conțin azbest față de alte forme de manipulare a azbestului atunci când se evaluează riscul de expunere la azbest sau la materiale care conțin azbest. Orientările respective ar trebui revizuite, dacă este cazul, la fiecare cinci ani, pe baza evoluțiilor tehnologice și științifice în domeniul tehnologiei de identificare, măsurare și avertizare privind azbestul.

(30) Războiul de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei provoacă, dincolo de suferința poporului ucrainean, daune semnificative infrastructurii, locuințelor și, în general, mediului construit. Deoarece Ucraina nu a interzis utilizarea azbestului înainte de 2017, reconstrucția viitoare a țării prezintă un risc semnificativ pentru lucrători, în special pentru cei care se ocupă de gestionarea molozului. Este important, așadar, ca angajatorii din Uniune să ia în considerare în mod corespunzător riscurile de expunere la azbest a lucrătorilor atunci când desfășoară activități de reconstrucție în țări terțe.

(31) Având în vedere că reabilitările termice ale clădirilor vor lua amploare în viitor, este imperios necesar să se susțină cercetarea și dezvoltarea pentru a se asigura cel mai înalt nivel posibil de protecție pentru lucrătorii care sunt expuși sau care pot fi expuși la azbest.

(32) Întrucât obiectivul prezentei directive, și anume protecția lucrătorilor împotriva riscurilor pentru sănătatea și securitatea lor cauzate sau care pot fi cauzate de expunerea la locul de muncă la azbest, inclusiv prevenirea unor astfel de riscuri, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea și efectele prezentei directive, acesta poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului respectiv.

(33) Prin urmare, Directiva 2009/148/CE ar trebui să fie modificată în consecință,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Modificarea Directivei 2009/148/CE

Directiva 2009/148/CE se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul (1), se adaugă următorul paragraf:

„Dispozițiile Directivei 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului (*) se aplică ori de câte ori sunt mai favorabile sănătății și securității lucrătorilor la locul de muncă.

_____

(*) Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la locul de muncă la agenți cancerigeni sau mutageni ori la substanțe toxice pentru reproducere [a șasea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE a Consiliului] (JO L 158, 30.4.2004, p. 50).”

2. Articolul 2 se înlocuiește cu următorul text:

„*Articolul 2*

În sensul prezentei directive, termenul «azbest” desemnează următorii silicați fibroși, care sunt clasificați ca substanțe cancerigene categoria 1A în temeiul părții 3 din anexa VI la Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului (*):

(a) actinolit de azbest, CAS (**) nr. 77536-66-4;

(b) amosit (grünerit) de azbest, CAS nr. 12172-73-5;

(c) antofilit de azbest, CAS nr. 77536-67-5;

(d) crisotil de azbest, CAS nr. 12001-29-5;

(e) crocidolit de azbest, CAS nr. 12001-28-4;

(f) tremolit de azbest, CAS nr. 77536-68-6.

_____

(*) Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (JO L 353, 31.12.2008, p. 1).

(**) CAS: numărul din *Chemical Abstract Service* (Serviciul de catalogare a substanțelor chimice).”

3. Articolul 3 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Pentru orice activitate care poate să prezinte un risc de expunere la praf provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest, acest risc trebuie evaluat într-un mod care să permită determinarea naturii și a gradului de expunere a lucrătorilor la praful provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest și prioritizarea îndepărtării azbestului sau a materialelor care conțin azbest față de alte forme de manipulare a azbestului.”;

(b) la alineatul (3), partea introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„(3) În cazul în care expunerea lucrătorului este sporadică și de mică intensitate și dacă din rezultatele evaluării riscurilor, menționată la alineatul (2) de la prezentul articol, rezultă în mod clar că valoarea-limită relevantă prevăzută la articolul 8 nu va fi depășită în aerul din zona de activitate, statele membre pot deroga de la articolul 4, atunci când munca implică:”.

4. La articolul 4 alineatul (3), al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„Notificarea cuprinde descrierea succintă cel puțin a următoarelor:

(a) amplasamentul șantierului și, dacă este cazul, zonele specifice în care urmează să se desfășoare lucrările;

(b) tipul și cantitatea de azbest utilizată sau manipulată;

(c) activitățile și procesele implicate, inclusiv protecția și decontaminarea lucrătorilor, eliminarea deșeurilor și, după caz, împrospătarea aerului în cazul muncii în regim de izolare;

(d) numărul de lucrători implicați, lista lucrătorilor care ar putea fi repartizați pe șantierul în cauză și certificatele individuale de formare ale lucrătorilor și data ultimei evaluări a sănătății lucrătorilor în temeiul articolului 18;

(e) data de începere a lucrărilor și durata activității;

(f) măsurile luate pentru a limita expunerea lucrătorilor la azbest, inclusiv prezentarea generală a echipamentelor utilizate în acest scop.

Statele membre se asigură că autoritățile competente păstrează informațiile menționate la al doilea paragraf litera (d), în conformitate cu dreptul intern, pentru o perioadă care nu depășește ceea ce este necesar scopului de a garanta că lucrătorii care desfășoară activități legate de azbest sunt formați în mod adecvat, ținând seama în mod corespunzător de efectele pe termen lung ale azbestului asupra sănătății lucrătorilor.”

5. Articolul 6 se înlocuiește cu următorul text:

„*Articolul 6*

Pentru toate activitățile prevăzute la articolul 3 alineatul (1), expunerea lucrătorilor la praf provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest la locul de muncă trebuie să fie redusă la minimum și, în orice caz, la un nivel cât mai scăzut posibil din punct de vedere tehnic sub valoarea-limită relevantă prevăzută la articolul 8, în special prin următoarele măsuri:

(a) numărul lucrătorilor expuși sau care pot fi expuși la praf provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest este limitat cât mai mult posibil;

(b) procesele de lucru sunt concepute astfel încât să nu producă praf de azbest sau, dacă acest lucru se dovedește a fi imposibil, să evite eliberarea de praf de azbest în aer, luând măsuri precum:

(i) suprimarea prafului de azbest;

(ii) aspirarea prafului de azbest la sursă;

(iii) sedimentarea continuă a fibrelor de azbest suspendate în aer;

(ba) lucrătorii sunt supuși unei proceduri adecvate de decontaminare;

(bb) pentru lucrările desfășurate în regim de izolare, se asigură o protecție adecvată;

(c) toate construcțiile și echipamentele implicate în tratarea azbestului pot fi curățate și întreținute cu regularitate și eficacitate și sunt supuse curățării și întreținerii regulate;

(d) azbestul sau materialele care conțin azbest și care pot produce praf sunt depozitate și transportate în ambalaje etanșe adecvate;

(e) deșeurile, altele decât deșeurile care provin din activități miniere, sunt colectate și eliminate de la locul de muncă cât mai rapid cu putință, în ambalaje etanșe adecvate, prevăzute cu etichete indicând că acestea conțin azbest și sunt tratate ulterior în conformitate cu Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului (*).

_____

(*) Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, 22.11.2008, p. 3)."

6. Articolul 7 se modifică după cum urmează:

(a) alineatele (1) și (2) se înlocuiesc cu următorul text:

„(1) În funcție de rezultatele evaluării inițiale a riscului și pentru a asigura respectarea valorii-limită relevante prevăzute la articolul 8, se efectuează măsurări ale concentrației de fibre de azbest în aer la locul de muncă la intervale regulate în timpul fazelor operaționale specifice.

(2) Prelevarea de probe trebuie să reflecte expunerea personală a lucrătorului la praful provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest.";

(b) alineatul (5) se înlocuiește cu următorul text:

„(5) Durata prelevării este stabilită astfel încât să se poată stabili expunerea reprezentativă pentru o perioadă de referință de 8 ore (un schimb) prin măsurări sau prin calcule ponderate în timp.";

(c) alineatul (6) se înlocuiește cu următorul text:

„(6) „Măsurări ale concentrației de fibre se efectuează cu microscopie electronică sau cu orice altă metodă alternativă care oferă rezultate echivalente sau mai precise.";

(d) se adaugă următorul alineat:

„(7) În scopul măsurării concentrației fibrelor de azbest în aer, astfel cum se menționează la alineatul (1), se iau în considerare numai fibrele cu o lungime mai mare de 5 microni, cu o lățime mai mică de 3 microni și raportul lungime/lățime mai mare de 3:1.

În pofida primului paragraf de la prezentul alineat, de la 21 decembrie 2029, se iau în considerare, de asemenea, fibrele cu o lățime mai mică de 0,2 microni, în sensul articolului 8 alineatul (2) litera (a)."

7. Articolul 8 se înlocuiește cu următorul text:

„*Articolul 8*

(1) Până la 20 decembrie 2029, angajatorii se asigură că niciun lucrător nu este expus la o concentrație de azbest în suspensie în aer de peste 0,01 fibre pe cm^3, măsurată în raport cu o medie ponderată în timp pe o perioadă de 8 ore (TWA).

(2) De la 21 decembrie 2029, angajatorii se asigură că niciun lucrător nu este expus la o concentrație de azbest în suspensie în aer mai mare de:

(a) 0,01 fibre pe cm^3 măsurată în raport cu o medie ponderată în timp pe o perioadă de 8 ore în conformitate cu articolul 7 alineatul (7) al doilea paragraf; sau

(b) 0,002 fibre pe cm^3, măsurată în raport cu o medie ponderată în timp pe o perioadă de 8 ore.

(3) Statele membre se asigură că angajatorii sunt supuși cel puțin uneia dintre valorile-limită prevăzute la alineatul (2)."

8. Articolul 10 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) În cazul în care valoarea-limită relevantă prevăzută la articolul 8 este depășită sau dacă există motive să se creadă că materialele care conțin azbest și care nu au fost identificate anterior lucrării au fost perturbate și astfel s-a produs praf, munca încetează imediat.

Nu se continuă munca în sectoarele afectate până când nu au fost luate măsurile specifice de protecție a lucrătorilor în cauză.

În cazul în care valoarea-limită relevantă prevăzută la articolul 8 este depășită, sunt identificate cauzele depășirii valorii-limită și se iau măsuri adecvate de remediere a situației cât mai curând posibil.";

(b) alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„(3) În cazul în care expunerea nu poate fi redusă prin alte mijloace, iar respectarea valorii-limită impune utilizarea echipamentului individual de protecție respiratorie, aceasta nu poate fi permanentă și trebuie să fie menținută la minimul necesar pentru fiecare lucrător. Pentru durata muncii care necesită purtarea unui astfel de echipament se prevăd pauze regulate în funcție de constrângerile fizice și climaterice și, după caz, cu consultarea lucrătorilor sau a reprezentanților acestora din întreprindere sau unitate, în conformitate cu dreptul intern și practicile naționale."

9. La articolul 11, primul paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„Înainte de începerea lucrărilor de demolare, de întreținere sau de renovare la clădirile construite înaintea intrării în vigoare a interdicției de utilizare a azbestului în statul membru, angajatorii iau toate măsurile necesare pentru a identifica materiale care pot conține azbest, mai ales prin obținerea de informații de la proprietarii construcțiilor, de la alți angajatori sau din alte surse, inclusiv din registrele relevante. În cazul în care astfel de informații nu sunt disponibile, angajatorul asigură o examinare de către un operator calificat, în conformitate cu dreptul intern și practica națională, a prezenței materialelor care conțin azbest și obține rezultatul unei astfel de examinări înainte de începerea activității. Angajatorul pune la dispoziția altui angajator, la cerere și exclusiv în scopul respectării obligației prevăzute la prezentul alineat, toate informațiile obținute în contextul unei astfel de examinări."

10. La articolul 12, primul paragraf se modifică după cum urmează:

(a) partea introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„În cazul anumitor activități precum demolarea, îndepărtarea azbestului, repararea și întreținerea, pentru care se estimează că valoarea-limită relevantă prevăzută la articolul 8 va fi depășită în pofida utilizării tuturor măsurilor tehnice posibile preventive de limitare a conținutului de azbest în aer, angajatorul definește măsurile destinate să asigure protecția lucrătorilor pe durata activităților, în special următoarele:";

(b) litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„(a) lucrătorii sunt dotați cu echipamente individuale de protecție care trebuie să fie purtate, care se manipulează în mod corespunzător și, mai ales în privința echipamentelor de protecție respiratorie, se ajustează individual, inclusiv prin verificarea adecvării lor, în conformitate cu Directiva 89/656/CEE a Consiliului (*);

(*) Directiva 89/656/CEE a Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă [a treia directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (JO L 393, 30.12.1989, p. 18).";

(c) litera (c) se înlocuiește cu următorul text:

„(c) se previne răspândirea prafului provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest în afara construcției sau a zonei de lucru, iar pentru lucrările efectuate în izolare, incinta trebuie să fie etanșă și sub ventilație mecanică cu extracție."

11. La articolul 13 alineatul (2) al doilea paragraf, litera (c) se înlocuiește cu următorul text:

„(c) atunci când s-au încheiat lucrările de îndepărtare a azbestului sau de demolare, înainte de reluarea altor activități se verifică absența riscurilor cauzate de expunerea la azbest la locul de muncă, în conformitate cu dreptul intern și practica națională.”

12. Articolul 14 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Conținutul formării profesionale trebuie să fie ușor de înțeles pentru lucrători. Aceasta trebuie să le permită să își însușească cunoștințele și competențele necesare în materie de prevenire și de securitate, în conformitate cu dreptul intern și practicile naționale aplicabile în locul în care se desfășoară activitatea.”;

(b) alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„(3) Cerințele minime cu privire la conținutul, durata și frecvența formării oferite în temeiul prezentului articol și documentele aferente sunt prevăzute în anexa Ia.”

13. Articolul 15 se înlocuiește cu următorul text:

„*Articolul 15*

(1) Întreprinderile care intenționează să efectueze lucrări de demolare sau de îndepărtare a azbestului obțin o autorizație din partea autorității competente înainte de începerea lucrărilor. În acest scop, acestea furnizează autorității competente respective cel puțin dovada conformității cu articolul 6 și certificate care indică finalizarea formării în conformitate cu articolul 14 și cu anexa Ia.

(2) Statele membre pun la dispoziția publicului lista întreprinderilor care au obținut o autorizație în temeiul alineatului (1), în conformitate cu dreptul intern și practicile naționale.”

14. La articolul 18, alineatul (1) se elimină.

15. Se introduce următorul articol:

„*Articolul 18c*

(1) Comisia evaluează, în contextul următoarei evaluări în conformitate cu articolul 22, dacă este necesar să se actualizeze lista silicaților fibroși prevăzuți la articolul 2 în considerarea cunoștințelor științifice, precum și dacă sunt necesare măsuri suplimentare pentru a asigura protecția împotriva expunerii secundare la azbest la locul de muncă.

(2) În urma evaluării menționate la alineatul (1) de la prezentul articol și după consultarea CCSS, Comisia evaluează dacă este oportună și necesară actualizarea listei silicaților fibroși prevăzuți la articolul 2. Comisia evaluează, în special, dacă este oportun să se includă în domeniul de aplicare al prezentei directive silicați fibroși suplimentari, cum ar fi erionita, riebeckitul, winchita, richterita și fluoro-edenitul, precum și dacă este oportun să adopte măsuri suplimentare pentru a asigura protecția împotriva expunerii secundare la azbest la locul de muncă. Comisia prezintă, dacă este cazul, Parlamentului European și Consiliului propuneri legislative în acest sens.”

16. Articolul 19 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (1) se elimină;

(b) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Angajatorul înscrie informațiile referitoare la lucrătorii implicați în activitățile menționate la articolul 3 alineatul (1) într-un registru. Informațiile respective indică natura și durata activității și expunerea la care sunt supuși aceștia. Medicul și autoritatea răspunzătoare de supravegherea medicală au acces la registrul respectiv. Lucrătorii au acces la rezultatele din registru referitoare la propria persoană. Lucrătorii sau reprezentanții acestora din întreprindere sau unitate au acces la informațiile colective anonime din registru.”

17. Articolul 21 se înlocuiește cu următorul text:

„*Articolul 21*

Statele membre țin evidența tuturor cazurilor de boli profesionale diagnosticate medical asociate azbestului. În anexa I este menționată o listă orientativă a bolilor care pot fi cauzate de expunerea la azbest.”

18. Se introduce următorul articol:

„*Articolul 22a*

(1) Până la 31 decembrie 2028, Comisia evaluează fezabilitatea unei reduceri suplimentare a valorilor-limită, pe baza rapoartelor statelor membre transmise în conformitate cu articolul 22, a disponibilității dovezilor științifice, a progreselor tehnice și a relației dintre noile metode analitice și valoarea numerică a valorii-limită.

(2) Comisia furnizează sprijin tehnic adecvat angajatorilor care îndeplinesc cerințele prezentei directive și informații despre fondurile relevante ale Uniunii pentru a sprijini statele membre să utilizeze în mod optim aceste fonduri și a facilita accesul la acestea, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv microîntreprinderi.”

19. În anexa I, punctul 1 se înlocuiește cu următorul text:

„1. Cunoștințele actuale arată că expunerea la fibre de azbest libere poate duce cel puțin la următoarele maladii:

— azbestoză;

— mezoteliom;

— cancer la plămâni;

— cancer gastrointestinal;

— cancer laringian;

— cancer ovarian;

— boli pleurale benigne.”

20. Textul prevăzut în anexa la prezenta directivă se introduce ca anexa Ia.

Articolul 2

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 21 decembrie 2025. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul dispozițiilor respective.

(2) Prin derogare de la alineatul (1) de la prezentul articol, statele membre asigură intrarea în vigoarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma dispozițiilor articolului 1 punctul 6 literele (c) și (d) (cu privire la articolul 7 alineatul (7) al doilea paragraf din Directiva 2009/148/CE) și punctul 7 [cu privire la articolul 8 alineatele (2) și (3) din Directiva 2009/148/CE] până la 21 decembrie 2029. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul dispozițiilor respective.

Până la intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative în conformitate cu prezentul alineat, statele membre efectuează numărarea fibrelor, ori de câte ori este posibil, prin microscopie cu contrast de fază (PCM), în conformitate cu metoda recomandată în 1997 de Organizația Mondială a Sănătății, sau prin orice altă metodă care dă rezultate echivalente sau mai exacte.

(3) Atunci când statele membre adoptă dispozițiile menționate la alineatele (1) și (2), acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(4) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 3

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 4

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 22 noiembrie 2023.

Pentru Parlamentul European	*Pentru Consiliu*
Președinta	*Președintele*
R. METSOLA	P. NAVARRO RÍOS

ANEXĂ

„ANEXA Ia

Cerințe minime pentru formare

Lucrătorii care sunt expuși sau sunt susceptibili de a fi expuși la praf din azbest sau din materiale care conțin azbest beneficiază de formare obligatorie, cuprinzând cel puțin următoarele cerințe minime:

1. Formarea se asigură la începutul raportului de muncă și ori de câte ori se constată că sunt necesare formări suplimentare.
2. Durata formării trebuie să fie adecvată în raport cu sarcinile lucrătorilor în cauză.
3. Formarea este efectuată de un instructor a cărui calificare este recunoscută în conformitate cu dreptul intern și practicile naționale.
4. Fiecare lucrător care a participat la formare în mod satisfăcător primește un certificat de formare care să indice următoarele informații:
   (a) data activității de formare;
   (b) durata activității de formare;
   (c) conținutul activității de formare;
   (d) limba activității de formare;
   (e) numele, calificarea și datele de contact ale instructorului sau ale instituției care asigură formarea sau ambele.
5. Lucrătorii care sunt expuși sau sunt susceptibili de a fi expuși la praf din azbest sau din materiale care conțin azbest beneficiază de formare teoretică și practică legate de cel puțin următoarele aspecte:
   (a) dreptul aplicabil al statului membru în care se desfășoară activitatea;
   (b) proprietățile azbestului și efectele sale asupra sănătății, inclusiv efectul de sinergie cu fumatul;
   (c) tipurile de produse sau materiale care pot conține azbest;
   (d) operațiunile care pot conduce la expunere la azbest și importanța controalelor preventive pentru reducerea la minimum a unei astfel de expuneri;
   (e) practicile profesionale sigure, controalele și echipamentele de protecție;
   (f) rolul, alegerea, selectarea, limitările și utilizarea corespunzătoare a echipamentelor de protecție, mai ales a celor de protecție respiratorie;
   (g) procedurile de urgență;
   (h) procedurile de decontaminare;
   (i) eliminarea deșeurilor;
   (j) cerințele în materie de control medical.

   Formarea este adaptată cât mai precis posibil la caracteristicile profesiei lucrătorilor și la sarcinile și metodele de lucru pe care le implică.
6. Pe lângă formarea prevăzută la punctul 5, lucrătorii care desfășoară activități de demolare sau de îndepărtare a azbestului trebuie să beneficieze de formare cu privire la utilizarea echipamentelor și utilajelor tehnologice pentru a limita eliberarea și răspândirea fibrelor de azbest în timpul proceselor de lucru, în conformitate cu prezenta directivă.”